

Webinar ouderbetrokkenheid & taalontwikkeling - Q&A

Vragen en antwoorden uit de chat met Martine van der Pluijm

- 1. Wat kunnen wij doen als de ouder niet geïnteresseerd is in de Nederlandse taal?**

Als een ouder geen interesse lijkt te hebben in jouw punt, ga dan na waarom dat zo zou kunnen zijn en zoek naar waar de ouder wel interesse in heeft. Een punt waarover ouders altijd willen praten is hun kind en dan op een positieve manier. En hoe het kind door jou en de ouder zo goed mogelijk kan worden ondersteund. Je zult merken dat vanuit die gezamenlijkheid ook het punt van de Nederlandse taal vanzelf aan bod kan komen.

- 2. Kun je nog eens uitleggen hoe je de koers met de ouders samen bepaalt?**

Het begint allemaal met het belang zien van de samenwerking met ouders en voor jezelf hiervoor je jaarlijkse activiteiten op een rij te zetten. Ga na wat wel blijkt te werken en wat niet (een ouderavond met een handjevol ouders is bijvoorbeeld niet wat je wilt bereiken, waarmee bereik je ouders wel allemaal?). Ga met ouders meteen vanaf het eerste moment in het schooljaar in gesprek over het belang van samenwerken (de school kan het niet alleen). En leg uit hoe je graag met ouders in contact bent, op informele en formele momenten. Vraag ouders naar hun wensen in de samenwerking en hun mogelijkheden (vinden zij het fijn om bijvoorbeeld kennismakingsgesprekken te voeren overdag of juist in de avond etc). Maak op basis van deze afstemming een planning zodat ouders weten wat van hen verwacht wordt en jij van ouders. En zorg dat je consistent bent in de uitvoering (bijv. dagelijks open voor contact bij halen en brengen, in oktober uitvoering van kennismakingsgesprekken, wekelijkse ouder-kind activiteiten op een vast tijdstip). Zo zorg je voor routine en momenten van afstemming.

- 3. Ouders hebben ook vaak veel afspraken en geen tijd voor je. Hoe ga je hiermee om?**

Ouders hebben misschien vaker de neiging om te zeggen dat ze geen tijd hebben en niet dat ze het lastig vinden te voldoen aan een vraag waarvan ze denken dat ze niet kunnen voldoen. Zorg dat je je verwachtingen met ouders over en weer goed afstemt (zie vorige vraag over de koers) en zoek steeds korte momenten van afstemming en positiviteit op om uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Vanuit die wisselwerking zien we dat ouders tijd maken.

4. Hoe lukt het om een relatie op te bouwen met ouders die helemaal geen Nederlands spreken?

Door waar kan uiteraard een tolk te vragen, zeker bij belangrijke gesprekken zoals een eerste kennismaking of rapportgesprek (niet het kind). Maar ook altijd door tijd te nemen voor ouders, rustig te spreken, veel oogcontact, gebaren en gebruik te maken van de talen die ouders wel spreken. Door ook steeds positief te spreken over wat ouders wel kunnen spreken en hen aan te moedigen door te gaan met proberen. Zo stimuleer je zelfvertrouwen. Het helpt deze ouders, maar eigenlijk alle ouders, mee te doen in de groep en activiteiten die hun kind ervaart ook zelf te ervaren zodat zij door meedoen toch goed voelen waar het op school over gaat. En er is altijd Google Translate. Het mooie is dat gaandeweg het jaar ouders door regelmatige uitwisselingen ook meer Nederlands gaan spreken en begrijpen.

5. Tijdens deze presentatie ligt het accent op laagopgeleide, laagtaalvaardige ouders. Lijkt me dat deze aanpak ook passend is voor ouders die zich minder bewust zijn van het belang van voorlezen. Klopt dat?

Zeker. De aanpak is bedoeld voor alle ouders in de groep. We belichten hoe we de drempel laag genoeg kunnen maken voor de laagopgeleide, laagtaalvaardige ouders omdat we weten dat dit een belangrijke toevoeging is aan kansengelijkheid. Maar voor alle ouders en kinderen geldt dat de interacties tussen ouder en kind fundamenteel van belang zijn. Hoger opgeleide ouders pakken ook veel op, is onze ervaring. Maar door relatief meer bekendheid met de principes en vaak ook meer zelfvertrouwen gaat dat relatief makkelijker.

6. Bij ouders met een NT1 achtergrond zie je vaak veel schaamte over laaggeletterdheid. Hoe ga je daar mee om?

Door te normaliseren. Alle ouders in de groep hebben wel onzekerheden. Dat is het mooie van ouder zijn. We zijn allemaal kwetsbaar. Sommige ouders zijn dat over hun leesproblemen, anderen over hun aansluiting bij hun kind die minder makkelijk leert etc. Door in de groep met alle ouders samen te werken, ontstaat er een basis van gelijkwaardigheid. En kunnen gevoeligheden makkelijk bespreekbaar worden gemaakt.

7. Is het ook niet zo dat de ontwikkeling van de moedertaal minstens zo belangrijk is en dat dat een ingang kan zijn in het contact met ouders?

Dat klopt helemaal. En het blijkt in onze praktijk steeds weer hoe belangrijk het is om over het verwerven van de eerste en tweede taal op een positieve manier het gesprek aan te gaan. Veel ouders (en kinderen) zijn er echt van overtuigd dat hun moedertaal geen sterk

punt is maar een zwakte. Helaas misschien ook wel door hoe we jarenlang in onderwijs een andere moedertaal geproblematiseerd hebben. Wij zien dat door de moedertaal te waarderen en hierover met ouders in gesprek te gaan dat dit veel relatie en wisselwerking oplevert. En uiteindelijk veel trots bij kind en ouder op hun moedertaal en interactie.

8. Ik denk dat er ook behoefte is aan hulp bij fase 4, zodat de leerkrachten niet alles zelf hoeven te bedenken, Is dat er ook?

We hebben verschillende handvatten met suggesties ontwikkeld. Kijk op www.aanpakthuisintaal.nl met toegangscode thuisintaal. Kies wegwijzer. Daarin vind je per stap handvatten. Dit zijn concepten waarvan op dit moment een boek wordt geschreven. Naar verwachting verschijnt dat in april 2022.

Een laatste opmerking over ouder-kind activiteiten: de kracht zit in de simpelheid, de openheid (niet resultaatgericht) en de beurtwisselingen die het vraagt. Het is een manier van denken die je eigen kunt maken. Om in de tekeningen te blijven, hierbij een tekening die mogelijk houvast geeft. Maar het is zoals leraren zeggen: een mindset en eigenlijk heel logisch nadenken 😊